

Tízmillió forint értékű háló

A Szegedi Kenderfonó-gyár hálókészítő üzemében az elmúlt év során mintegy 10 millió forint értékű hálót készítettek. Mintegy 59 százalékkal több mechanikai és kézikötésű hálót gyártottak, mint 1959-ben. Most az első negyedéven is komoly feladat hárul a hálóüzem dolgozóira, ugyan- is a fejlődő halászlé ipar több és minőségileg jobb hálót vár az üzemtől. A falvak megélénkült sportélete miatt pedig több sportháló- ra van szükség.

Az első saját tervezésű automatagépek a Szegedi Ruhagyárban

Új tervekről, merész elképzelésekről adtunk hírt hetekkel ezelőtt. A Szegedi Ruhagyár vezetői, műszaki dolgozói a Kölcsonos Gazdasági Segítés Tanácsa könnyűipari szakosztálya és a minisztérium megbízásával hozzá- kezdtek a munkaruhagyártás automatizálásának meg- oldásához.

— Ez nem rövid lélegzetű feladat — mondotta akkor Ábrahám István elvtárs, a ruhagyár igazgatója —, de bízunk műszaki dolgozóink szakképzettségében, ráter- mettségében és lelkesedésé- ben. Tudjuk, hogy rövide- sen eredményeket érnek el. A rátermettséget és szak- tudást épp úgy, mint a lel- kesedést bizonyítják az el- múlt évek sikertételei. Sok sikert értek már el, úgys mondhatni

**konfekciósipari speciál-
pet készítettek a Csepel
111-es varrógépekből.**

Van már olyan, amelyik-
ből ellátták az egész ország
ruhagyárait.

**Ezekkel évenként több
millió forint megtakarí-
tást érnek el.**

Közülük igen ismert már a
hazai szakemberek előtt az
úgynevezett varró-cakkozó-
gép.

— Már nem sokáig kell a
régí módszert alkalmazni
ilyen műveleteknél — mond-
ja Szabó Sándor főmérnök
—, mert a nagyüzemek után,
amelyeket mi láttunk el
ilyen gépekkel, rövidesen
sor kerül a helyiipari és szö-
vetkezési konfekciósipari
üzemek cakkkozógép-ellátásá-
ra is. Sőt,

**az idén előreláthatóan kül-
földre is eljutnak majd
ezek a gépek.**

A szőregi vegyesipari ktsz
tavaly 12 varró-cakkozógé-
pet készített. Az idén már
ötvenet rendelt a Könnyű-
ipari Gép- és Alkatrészellátó
Vállalat. Két éve született
meg ez az újítás a Szegedi
Ruhagyárban. Azóta ered-
ményesen alkalmazzák már
jó néhány üzemben. De a
gépek sorozatgyártására csak
most kerül sor.

A tavaszi lipcei vásárra
is kiküldenek egy varró-cak-
kozógépet, ezért

**lehetséges, hogy még az
idén exportra is gyártani
kell majd ilyen gépeket.**

A most elkészült automa-
tagépek tervei már több hó-
nappal ezelőtt megszülettek.
Még hozzá sem kezdtek a
gépek elkészítéséhez, ami-
kor már siker koronázta az
újítók, mondhatni feltalálók
munkáját. Ugyanis a terve-
ket eljuttatták egy országos
könnyűipari pályázatra, ahol

valamennyi díjat nyert. Már
az első vizsgán is túlestek
a gépek. Bemutatták őket
működés közben az üzem
szakemberei előtt. Az újítá-
sok szerzői még szerényked-
nek. Mint Szabó Sándor fő-
mérnök mondja, részletes
tájékoztatót csak az üzemi
kiállítás alkalmával adnak
majd. Február 6-án a vál-
lalat tanácstermében állít-
ják ki és mutatják be a gé-
peket az üzem dolgozóinak.
A Szegedi Ruhagyár újító-
mozgalmának, műszaki fej-
lesztésének eredményeként
itt gyártják legolcsóbban
például a sportöltönyöket.
Ha az új automatagépeket is
munkába állítják, tovább
csökken a gyártmányok ön-
költsége.

Új prémiumrendszer a helyiiparban

Néhány hete újonnan sza-
bályozták a vállalati alkalm-
mazottak prémiumrendsze-
rét. A prémiumra felhasz-
nálható összeget a helyi és
szolgáltató vállalatok ré-
szére Szegeden a kapott
bérleppel, a városi tanács
végrehajtó bizottsága hatá-
rozta meg.

Csak azokat a dolgozókat
lehet premizálni, akik a
termelés előkészítésével, irá-
nyításával, a termelés gaz-
daságosságával és a műszaki
fejlesztéssel közvetlenül
kapcsolatban állnak. Lehe-
tőség van arra, hogy a pre-
mizáltak körének szűkítésé-
vel az 1961. évre jóváha-
gyott prémiumkeretből

fennmaradó összeget a
prémiumban nem részesít-
hető dolgozók alapbérének
emelésére használják fel,
ott, ahol az a kereseti ará-
nyok szempontjából is in-
dokoltt és a jelenlegi bérha-
tárok között végrehajtható.

A szegedi tanácsai vállalá-
tok részére több mint fél-
millió forintot hagyott jóvá
a városi tanács végrehajtó
bizottsága. A felosztásra ke-
rülő összeg 16,3 százalékát
alapbér emelésre fordíthat-
ják a vállalatok.

Nem kéri majd vissza az iskolapénzt

Körkép szakmai oktatásról

Egyetlen divat van, amely
már évek óta tart, sőt egyre
többen lesznek hűséges kö-
vetői: a tanulás. Ennél hasz-
nosabb, ennél okosabb »di-
vatnak« még sohasem hódol-
tak Nagykanizsától Nyíregy-
házáig az emberek. S mivel
Szeged is belesik ebbe a
távolságba, mi sem vagyunk
kivételek.

Tízfelét tanulnak

Nem valami mammutvál-
lalat a Szegedi Cipőgyár, dol-
gozóinak száma meg sem kö-
zelíti az ezret. Mégis csak-
nem 250-en tanulnak jelen-
leg az üzemben. Kétszázöt-
venen — tízfelét. Tanul va-
laki szakmunkásképző tan-
folyamon? Hogyne, ötvenen.
Öz óta idősebb és fiatalabb
betanított munkások hajol-
nak a tanórákon a gépekre
— talpszélművész, orrbéhu-
zóra —, hogy gyakorlatban;
és a füzetek fölét, hogy elmé-
letben is elsajátítsák a leg-
fontosabb cipőipari ismeret-
eket. Tavaszra szakmunkás-
bizonyítványt kapnak.

Milyen oktatásban vesznek
még részt a cipőgyáriak?
Hárman például a Bőr- és
Szőrmeipari Tudományos
Egyesület műszaki tovább-
képzőjére járnak Budapestre
(az igazgató is!), szintén
hármann könyvelési tanfolya-
mot végeznek a bérelszámo-
lóból. Tizenkét dolgozó tech-
nikumi levelező hallgató és
így tovább. Nem feledkez-
hetünk meg az üzemi álta-
lános iskolákról sem —

akik ugyan nem szakmát ta-
nulnak ezzel — és az ipari
tanulókról sem — akik vi-
szont éppen a szakmai után-
képzés gerincét alkotják.
Ennyi ember, és mind tanul!

Gondolni kell a munkásokra is

Divathoz hasonlítottuk jó-
előbb a tanulást, s persze a
hasonlat sántít, a tanulás
összehasonlíthatatlanul ma-
gasabbrendű nála. De sze-
rűsely jelenség, akár a di-
vat. Mert lám, a Szegedi Bú-
torgyárba még nem jutott
el annyira híre és jelentő-
sége, mint máshová. Ebből
az üzemből mindössze har-
om művezető látogatja a
Faipari Tudományos Egye-
sület műszaki továbbképző
tanfolyamát. Ők teszik he-
lyesen. De mit csinál a
többi? Tavaly, amikor a ter-
melés feltétlenül megkíván-
ta, hogy sok szakavatott fé-
nyező dolgozzék, akkor tud-
tak szakmai oktatást ren-
dezni, de az idén nem szo-
rít a cipő, hát megelégedez-
tek róla.

Nem mintha a Vasöntőde-
ben sokkal jobb lenne a
helyzet. A szocialista címért
munkálkodó brigádok tagjai-
nak biztosították csupán a
szakmai tudás fejlesztésének
lehetőségét, a többiek szá-
mára nem. Bár az igazság-
hoz tartozik, hogy az üzem
dolgozói közül hármann jog-
tudományi egyetemre, szint-
űgy hármann a gépipari tech-
nikum levelező tagozatára,
ötven pedig esti tagozatra já-
rnak. A minisztérium mun-
kaügyi jellegű továbbképző-
jén eddig csak egy, nemso-
kára azonban még három
dolgozó tanul. Szóval a ma-
g el van vetve az öntődében
is, s most már csak az kel-

A meteorológia szegedi 90 éve

Hogyan lett az »észlelő állomásból« a meteorológia reprezentatív intézménye?

Mindenféle »kincses« ka-
lendáriumok tanúskodnak
róla, hogy nem is túlságo-
san régen még a mágus-
talárba bújtatott, s legalább
»százszentendős« jóvendőmon-
dók jóslták meg szilvesz-
terkor és újév napján egye-
bek között az elkövetkező
egész esztendőre az időjá-
rást is. De »jóslottattak« de-
rék eleink a hold udvará-
val, az ég aljával, a bar-
langjából kibúvó medvével,
Szervácával, Bonifáccal,
Pongráccal és Medárd-
dal, nem beszélve a
zöldhátú leveli békáról meg
a padlónak függő oldal sa-
lonnák bőréből az első »ba-
rométekről«.

Fiataltudomány a meteo-
rológia. Lényegesen fiatal-
abb a százszentendős »jó-
vendőmondónál. De »jósla-
tai« bizonyosságában —
mondanunk sem kell —
már a kezdet-kezdetén túl-
származta azt. A tudományt
nem lehet összemérni a
babonával.

Az összemérés ellen pro-
testál mosolyogva Wagner
Richárd professzor, a Sze-
gedi Tudományegyetem Ég-
hajlattani Intézetének igaz-
gatója is, aki a működése-

nek kilencvenedik eszten-
dejébe lépő Szegedi Meteo-
rológiai Observatórium
munkásságáról beszél —
amely jelenleg az Éghajlat-
tani Intézet keretében mű-
ködik.

— A mi eszközeink —
kezdí — már 90 esztendő-
vel ezelőtt is ezerszer tudó-
mányosabbak voltak a ka-
lendáriumok nagyszakállú
időjóssainak »módszereinél«.
Hát hogy is volt akkor, 90
évvel ezelőtt?

Az első vidéki időjárásjelző állomás

1871-ben, az akkori pia-
rista gimnáziumban kezdtek
meg Szegeden Pest-Buda
után másodikként a rend-
szeres meteorológiai észle-
lést. Ez a meteorológiai ál-
lomás természetesen már
műszereinek kezdetlegessé-
ge miatt is csupán a leg-
elemibb észlelési feladato-
kat látta el. Az észlelések
adatait Pestre küldték fel-
dolgozásra.

A szegedi meteorológia
történetében az 1926-os év
volt a nagy fellendülés kez-
dete. 1926-ban ugyanis az
egyetem keretében létrehoz-
ták az egyetemi Meteoroló-
giai Observatóriumot, s az
vette át a piaristáknál mű-
ködő kezdetleges állomás
munkáját. 1928-ban a fő-
város után elsőként Szege-
den is megkezdtek a ma-
gassági szélmeréseket.
Ugyanebben az évben a
Szegedi Meteorológiai Ob-
servatórium Királyhalmon,
Baján, Nagykorörsön és
Szarvason úgynevezett ag-
rometeorológiai állomásokat
létesít, amelyek Szegedre
jelentik észleléseik adatait.
1930—33 közötti időszak
volt az observatórium fej-
lődésének tetőpontja a fel-
szabadulás előtt.

Az observatórium és a szabadtéri játékok

1930-ban merült föl a ki-
vétel, hogy a szegedi ál-
lomás adjon rendszeresen
úgynevezett provinciális
prognózist az ország déli
területe számára. Ezt meg
is kezdték és végezték fo-
lyamatosan egészen 1933-ig.
Érdekes kapcsolat alakult ki
ez időben az observatórium
és a Szegedi Szabadtéri Já-
tékok rendezőse között. A
rendezőiség kérésére az
egyetemi időjárásjelző ál-
lomás minden előadási napon
külön időjárásjelentésben tá-
jékoztatta a játékok igazga-
tóságát nemcsak arról,
hogy az előadás idejére
várható-e csapadék, ha-
nem arról is, milyen lesz
a hőmérséklet, szeles, vagy
szélcsendes idő lesz-e.

Ugy gondoljuk, ezt a ha-
gyományt érdemes volna
felújítani. Hiszen, ha pél-
dával az elmúlt nyáron is
megvan ez a kapcsolat, a
Hunyadi László előadásá-
nak közönsége sokkal keve-
sebbet bosszankodott volna
az előadást háromszor egy-
más után meghíúsító ziva-
tarok miatt.

Szegedi meteorológusok — a szovjet csapatok szolgálatában

1933 után az anyagi tá-
mogatás hiánya miatt a Me-
teorológiai Observatórium
már csak a nemzetközi hál-
lózathoz volt kötelezett
Szegedről. Csak 1950-ben ka-
pott önálló meteorológiai ál-
lomást a szegedi repülőtér.

A 90 éves Szegedi Meteo-
rológiai Observatórium mun-
kájáról keveset tud a nagy-
közönség. Példig az olyan ér-
deklenségek kivétel, hogy a
90 év legmelegebb napja
1952. augusztus 15 volt, ami-
kor 39,5 °C meletet mértek,
s a leghidegebb nap 1942. ja-
nuár 24 volt, amikor —29,1
°C-ig süllyedt a hőmérsé-
let — vannak ennek a mun-
kának talán kevésbé érde-
kes, de annál több elisme-
ret érdemlő mozzanatai: s
ezek a mozzanatok alkotják
az elmúlt kilencven eszten-
dő történetét.

— Az azóta eltelt 16 esz-
tendő alatt — tájékoztat
Wagner professzor — töb-
bet végeztünk, mint az elő-
ző hetvenégy esztendőben.
Legutóbb az UNESCO mel-
lett működő Meteorológiai
Világszervezet a nemzetközi

klimahálózat reprezentatív
állomásává nyilvánította a
szegedi observatóriumot. Az
elmúlt Geofizikai Év ide-
jén az észleléseket kiegészít-
tették sugárzás-mérésekkel
is. Speciális regisztráló mű-
szerrel mérjük a Napból
érkező sugárzás összmeny-
ségét.

— Persze, az észlelés csak
egyik részét jelenti az Ég-
hajlattani Intézet munkájá-
nak. A másik rész az egye-
temi oktatómunka: a bioló-
gia-földrajz szakos hallgatók
számára adunk heti 22 órá-
ban csillagászati, meteo-
rológiai és klimatológiai elő-
adásokat — valamint a 10
éve folyamatosan végeztük
mikroklimatológiai kutató-
munka. A talajközeli légré-
tegek klimatológiai viszo-
nyainak felderítése mind a
mezőgazdaság, mind az ipar
szempontjából igen
fontos eredményekkel, ta-
nulásokkal szolgálhat.

— Az elmúlt nyáron az
erdőgazdálkodás számára
Pótharaszton, a Bükkben
végeztünk kutatásokat. Az-
előtt a Kopáncsi Állami
Gazdaságban a rizs barnu-
lós betegsége okainak fel-
derítése érdekében végez-
tük el a rizsföldek talajköz-
zeli légterének klimatológi-
ai vizsgálatát. A munka
mindkét esetben hasznos és
eredményes volt. A mikro-
klimatológia egyik igen fon-
tos feladata volna az ipari
üzemek műhelyeinek klima-
tológiai vizsgálata. Egy ilyen
vizsgálatot is végeztünk már,
karöltve az Orvosegyetem
Közegészségügyi Intézetével
a Szegedi Vasöntődében. A
kutatás eredményei bizo-
nyítják, mennyire fontos
volna az üzemi munkások
egészségvédelme szempont-
jából valamennyi nagy sze-
gedi üzemben elvégezni eze-
ket a vizsgálatokat.

Sajnos erre a feladatra
sem a jelenlegi műszerpar-
kunk sem bevonható szak-
embereink száma s minde-
nekelőtt anyagi fedezetünk
nem elegendő. Az úgyne-
vezett meggyernek megnyerni
a város vezetését. Talán si-
kerülni fog.

Áldozatkészség

— nagyszerű műszerek

Az intézet munkatársai
pedig sem idejüket, sem
erőjüket és tudásukat nem
sajnálják a munka elvégzé-
se érdekében. Még az inté-
zet adminisztrátora, Zvara
Jánosné is részt vesz az
észlelők munkájában — s
társadalmi munkában látja
el ezt a feladatot.

Wagner professzor pél-
dával nem egy fontos mű-
szert tervezett és készített
már el a fogvatékos műszer-
park kiegészítésére. Leg-
utóbb külföldi szakemberek
körében is elismerést váltott
ki az a mikroklimatológiai
kísérleti szekrény, amely lé-
hetővé teszi a talajközeli
légter különböző jelenségei-
nek mesterséges előállítását
és laboratóriumi vizsgálatát.

Sok nehézséggel kellett
megküdenie már az inté-
zetnek. 1947-ben egy várat-
lan orkán mindenestül elvitte
a meteorológiai állomást
az egyetem tetejéről. Most
már úgy rögzítették, hogy
semmiféle szélvihar el nem
sodorhatja. 1950-ig az inté-
zet adta a polgári légiforga-
lom számára is a prognózist
Szegedről. Csak 1950-ben ka-
pott önálló meteorológiai ál-
lomást a szegedi repülőtér.
A 90 éves Szegedi Meteo-
rológiai Observatórium mun-
kájáról keveset tud a nagy-
közönség. Példig az olyan ér-
deklenségek kivétel, hogy a
90 év legmelegebb napja
1952. augusztus 15 volt, ami-
kor 39,5 °C meletet mértek,
s a leghidegebb nap 1942. ja-
nuár 24 volt, amikor —29,1
°C-ig süllyedt a hőmérsé-
let — vannak ennek a mun-
kának talán kevésbé érde-
kes, de annál több elisme-
ret érdemlő mozzanatai: s
ezek a mozzanatok alkotják
az elmúlt kilencven eszten-
dő történetét.

Papp Lajos

Holnap

nyílik a porcelán kristály

üvegdíszműárak

VÁSÁRA ÉS KIÁLLITÁSA a Tisza Szálló épületében
(Szeged, Széchenyi tér, központi villamosmegálló
mögött.)

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI KÜLÖNLEGESSEGEK!

Nyitva de. 10-től du. 6 óráig.

Február 4: újságíróbál

Kérek két, három, négy
jegyet az újságíróbálra —
ez a mondat mind többször
hangzik el ezekben a na-
pokban. Úgy látszik, már
nemcsak a bál rendezői bi-
zottsága, hanem a közönség
is készül erre a kellemes-
nek ígérkező farsangi ese-
ményre.

Az ötödik szegedi újsá-
gíróbálra a Hungária termei-
ben február 4-én, szomba-
ton este 9 órai kezdettel ke-
rül sor. Teljes bevételét a
társadalmi munkában épült
béketelepi párt- és művelő-
dési ház berendezésére for-
dítják. Belépőjegyeket a
Dél-Magyarország szerkesz-
tőségében (Sztálin. sétány

10.), kiadóhivatalában (Klau-
zál tér 3.) a szokásos mun-
kaidő alatt és az újságíró-
klubban este 6-tól 11 óráig
lehet beszerezni.

Az újságíróbálon számta-
lan kedves meglepetés szó-
rakoztatja majd a közönsé-
get. A már hagyományos
tombola és az ismét megie-
lenő Szegedi Farsang című
újság ígéri a legtöbb mulat-
ságot, a műsor pedig —
melyben Berdál Valéria, Ko-
vács János, Lehoczky Zsu-
zsa, Szabady István, Szabó
Miklós és Szalatsy István, a
Szegedi Nemzeti Színház
művészei lépnek fel — leg-
jobb szórakozást.